

VERONMAKSAJAIN KESKUSLIITTO RY
Kalevankatu 4
00100 HELSINKI

LAUSUNTO
19.8.2024

VM099:00/2023
VN/24054/2023

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAEIKSI ARVONLISÄVEROLAIN JA AHVENANMAAN MAAKUNTAA KOSKEVISTA POIKKEUKSISTA ARVONLISÄVERO- JA VALMISTEVEROLAINSÄÄDÄNTÖÖN ANNETUN LAIN 18 B JA 22 A §:N MUUTTAMISESTA

Esitysluonnoksessa ehdotetaan tehtävän muutoksia arvonlisäverokantojen soveltamisaloihin. Esitysluonnoksen mukaan 10 prosentin alennetun arvonlisäverokannan soveltamisalan piiristä siirrettäisiin kaikki hyödykkeet sanoma- ja aikakauslehdet pois lukien 14 prosentin verokannan piiriin. Samalla esityksellä ehdotettaisiin kuukautissuojien, inkontinenssisuojien sekä lasten vaippojen siirtoa yleisen arvonlisäverokannan soveltamisalasta 14 prosentin alennetun arvonlisäverokannan piiriin. Muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2025.

Veromuutosten arvioidaan heikentävän kotitalouksien asemaa ja suhteellisesti eniten pienituloisimpia tulokymmenyksiä. Indeksisidonnaisten sosiaalietuuksien, kuten eläkkeet, kasvaminen kohoavan kuluttajahintaindeksin kautta kuitenkin kompensoi jälkijättöisesti vaikutuksia pienituloisiin desiileihin painottuen. Toisaalta tiettyjen sosiaalietuuksien indeksijäädytyksien 2024–2027 (HE 75/2023) vuoksi tämä vaikutus jää toteutumatta monien muiden etuuksien kohdalla. Euromääräisesti suurimman verorasituksen kasvun saivat osakseen suurituloisimmat tulokymmenykset. Esitysluonnoksessa olevan tulonjakovaikutuksia koskevan kuvion (kappale 4.2.6) osalta ei yksiselitteisesti käy ilmi, onko siinä huomioitu etuuksien muutosten vaikutus kuvion tulokymmenyksiin, minkä osalta vallitsevan asianlaidan täsmentäminen varsinaiseen hallituksen esitykseen olisi paikallaan.

Eräiden tuotteiden nosto 14 prosentin arvonlisäverokannan soveltamisalan piiriin

Eräiden tuotteiden arvonlisäverokannan siirto 10 prosentin arvonlisäverokannan soveltamisalasta 14 prosentin arvonlisäverokannan piiriin, eli veronkiristys, koskisi esitysluonnoksen mukaan henkilöliikennettä, majoitustoimintaa, vierassatamatoimintaa ja lääkkeitä. Muutos koskisi myös kulttuuri- ja urheilutoimintaa kuten kirjoja, urheilu- ja liikuntapalveluja, pääsyä kulttuuritapahtumiin ja -tiloihin sekä urheilutapahtumiin, urheilutilojen käyttöä, esiintyvän taiteilijan, urheilijan tai muun julkisen esiintyjän esityksiä, maahantuotuja ja tekijän tai satunnaisen myyjän myymiä taide-esineitä sekä tekijänoikeudenhaltijoita edustavan järjestön saamia tekijänoikeuteen liittyviä korvauksia.

Veronkiristysten arvioidaan lisäävän valtion arvonlisäverotuottoja staattisesti 330 miljoonalla eurolla per vuosi. Kun luvusta poistetaan julkisyhteisöjen arvonlisäveromenojen lisäys, veronkorotuksen staattisen nettovaikutuksen arvonlisäverotuottoon arvioidaan olevan 255 miljoonaa euroa vuoden 2025 tasossa. Kun huomioidaan myös veronkorotuksesta aiheutuva ostovoiman heikentyminen, valtion arvonlisäverotuoton arvioidaan kasvavan lopulta 245 miljoonalla eurolla. Vuoden 2025 aikana

arvonlisäveron tuoton arvioidaan tilitysviiveen vuoksi nousevan 200 miljoonalla eurolla; täysimääräinen verotuottovaikutus saavutetaan vuodesta 2026 alkaen. Veronkorotuksilla arvioidaan olevan pieniä vaikutuksia ansio- ja pääomatuloverojen tuottoon julkisten liikenteen lippuhintojen ja täten matkakuluvähennysten nousun seurauksena.

Mikäli veronkantojen nousu menisi täysimääräisesti hyödykkeiden hintoihin, hinnat nousisivat 3,6 prosenttia. Esitysluonnoksessa mainitun EU-jäsenvaltioita koskevan tutkimuksen mukaan vaikuttaisi epätodennäköiseltä, että läpimeno olisi kaikilta osin täysimääräistä. Toisin sanoen se tarkoittaisi, että yritykset kantaisivat kuluttajien ohella osan kasvavasta verorasituksesta alentamalla katteitaan. Toisaalta esitysluonnoksessa mainitaan, että lääkkeiden kohdalla veron nousun odotetaan siirtyvän hintoihin täysimääräisesti lääkkeiden hintasääntelyn vuoksi.

Veronmaksajain Keskusliitto ei kannata alennettujen arvonlisäverokantojen ehdotettuja kohdennettuja korotuksia esitysluonnoksessa mainittuihin hyödykeryhmiin. Viime vuosien kuluttajahintojen nousu ja kehysriihen veropäätökset leikkaavat kotitalouksien ostovoimaa siinä määrin, että alennettujen kantojen korotuksista tulisi pidättäytyä.

Eräiden tuotteiden lasku 14 prosentin arvonlisäverokannan soveltamisalan piiriin

Eräiden tuotteiden arvonlisäverokannan siirto yleisen arvonlisäverokannan soveltamisalasta 14 prosentin arvonlisäverokannan piiriin, eli veronkevennys, koskisi kuukautis- ja inkontinenssisuojia sekä lasten vaippoja. Alennuksen arvioidaan alentavan verotuottoja 12 miljoonalla eurolla vuositasolla.

Arvonlisäverokannan alentaminen alentaisi kyseisten tuotteiden kuluttajahintaa 9 prosenttia, jos alennus siirtyisi täysimääräisenä hintoihin. Tutkimuksen mukaan on kuitenkin perusteltua odottaa, että arvonlisäverokantojen alennukset menevät hintoihin heikommin kuin korotukset. On toisaalta odotettavaa, että alennus vietäisiin kuluttajahintoihin ainakin osittain.

Veronmaksajain Keskusliitto yhtäältä ymmärtää ehdotetun veronkevennyksen tavoitetta, mutta toisaalta suhtautuu kriittisesti pistemäisten hyödykeryhmien lisäämiseen alennettujen kantojen piiriin. Koska tutkimus implikoi arvonlisäverokantojen alennuksien siirtyvän vajavaisesti tuotteiden kuluttajahintoihin, on myös luultavaa, ettei alennuksella saavuteta toivottua vaikutusta täysimääräisesti.